

Саха тыла

Кылаас:	2 кылаас
Уруок тиэмэтэ:	Этии тутаах тыллара
УМК:	“Саха оскуолата”
Уруок тиибэ:	Саҥа өйдөбүлү арыйыы уруога
Уруок сыала:	Оҕолор этии тутаах тылларын була усуллубуйаны тэрийии
Уруок сорукутара	
1.Үөрэтэр сорук	<p>Билиэхтээх:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Этии бастакы тутаах тылын. Ким? туох? диэн ыйытыыга хоруйдуурун. Биир сурааһынынан бэлиэтэнэрин; - Этии иккис тутаах тылын. Тугу гынар? хайыыр? диэн ыйытыыга хоруйдуурун. Икки сурааһынынан бэлиэтэнэрин; <p>Сатыахтаах:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Этии тутаах тылларыгар сөптөөх ыйытыылары туруорары; - Этииттэн ыйытыы көмөтүнэн тутаах тыллары булары;
2. Сайыннарар сорук	Этии тутаах тылларын арыйыыга оҕо толкуйдуур дьобурун уонна ситимнээх санатын сайыннарыы
3.Иитэр сорук	Кырдыаҕас дьонно ытыктабыллаах, убаастабыллаах сыһыан наада диэн санааны тиэрдии
Уруок түмүктэрэ	
Биридимизти үөрэтии түмүгэ	<p>Билэр:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Этии бастакы тутаах тылын. Ким? туох? диэн ыйытыыга хоруйдуурун. Биир сурааһынынан бэлиэтэнэрин; - Этии иккис тутаах тылын. Тугу гынар? хайыыр? диэн ыйытыыга хоруйдуурун. Икки сурааһынынан бэлиэтэнэрин; <p>Сатыыр:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Этии тутаах тылларыгар сөптөөх ыйытыылары туруорары; -Этииттэн ыйытыы көмөтүнэн тутаах тылларын булары;
Бэйэни салайынар-дьаһанар сатабыл	<ul style="list-style-type: none"> - уруок соруугун туруорууга кыттыһар, - уруок саҕалананытыгар бэйэтин дьарыгын былаанныыр, - саҥа өйдөбүлү боруобалаан туттууга бэйэтин дьайыытын хонтуруолланар истэн суруйбут этиилэригэр алҕаһын булан көннөрөр, этии тутаах тылларын төһө сөпкө булбутун, уруокка төһө көхтөөхтүк кыттыбытын сыаналыыр.
Билэр-көрөр сатабыл:	Этии тутаах тылларын өйдөбүлүн арыйыыга өй үлэтин дьайыыларын сатаан толорор:

	-Этиини ыйытыгы көмөтүнэн ырытар,этии тутаах тылларын кэтээн көрөр, түмүк онорор. -Бэйэтэ онорбут түмүгүн быраабыланы кытта тэнниир,туох уратылаабын өйдөөн көрөр. -Быраабыланы ырытан, кылгатын таблицага суруйар. - Тыллары сааһылаан өс хоһооннору таһаарар, суолтатын ырытар.
Бодоруһар сатабыл:	- Этии тутаах тылларын өйдөбүлүн арийыгыга уопсай кэпсэтиигэ кыттар: бэйэтин санаатын сааһылаан этэр, атын киһи санаатын өйдөөн истэр, атын киһи санаатыгар бэйэтин сыһыанын этэр. -саһа өйдөбүлү боруобалаан туттууга пааранан бииргэ сүбэлэһэн үлэлиир
Ытык өйдөбүлү инэриин түмүгэ	Кырдыаҕас дьонно ытыктабыллаах, убаастабыллаах сыһыан наадатын өйдүүр.

Уруок хаамыта

Этап, этап сорууга	Учуутал дьарыга	Үөрэнээччи дьарыга	Тэрийи форма-та	Үөрэтии ньыма лара, албас-тара	Туттулар тэрил	Түмүгэ
Тэрээһин чааһа Сорууга :Оҕо уруокка интэриэһин тардыы, үөрэх-хэбаҕатын	- Үтүө күнүнэн, оҕолор!Саха тылын уруога - Уруокпутун алгыһынан саҕалыыбыт, бары тэннэ доргуччу: - Олордубут, уруокка үлэлиир турукка киирдибит. Бэлэмнит дуо? - Үөрэнээччи быраабылатын саныаххайын эрэ - Чэ, уруокпутун саҕалыабын! - Оҕолоор, бүгүн хаһыс чыыһыланый?	- Үтүө күнүнэн! Бүгүндү күн миэхэ Ыраас-чэбдик буол, Араначчылыыр Аан ийэ дойдум Сылаас тыыннынан угуттаан Сайаҕас санаата биэр! Дом!!! - Бэлэммит. Үөрэнээччи быраабылатын саныллар	бары бүтүүн	алгыс сэһэргэһии		<i>Бэйэни салайынар-дьаһанар сатабыл:</i> бэйэ дьарыгын былаанныыр,

уһугун нарыы	<p>- Үөһээттэн аллараа 2 строканы аахтыбыт уонна 3 строкаҕа суруйабыт.</p> <p>- Тэтэрээккэ үлэлиир кэммитигэр быраабылабытын умнубаппыт: көнөтүк олоробут, тэтэрээшпитин иннэри сытыарабыт, тэтэрээшпит аллараанны ханас муннуга суруйарбытыгар түөспүт ортотун ыйар гына сытыахтаах.</p>	- Кулун тутар 4 күнэ. Кылааска үлэ.				
Үөрэнэр соругу туруоруу						
1 «Ситиһии» түгэнэ	<p>Сорудах Этии туһунан тугу билэбитий? Этии диэн туох этэй? Этии туохтан турарый? Сорудах -Экранна көстөр ойууларга этиилэрдэ толкуйдаан эрэ.</p> <p>-Маладыастар, ааспыт уроугу өйдөөбүт эбиккит.</p>	<p>- Этии туһунан тугу билэллэрин кэпсииллэр. Тыллар ситимнэһэн этии буолаллар. Биһиги санабыт этиилэртэн турар.</p> <p>Оҕолор этии толкуйдуулар.</p> <p>-Уол мас хайытар. -Эбээ Маайа ынаҕын ыыр. -Учуутал оҕолору үөрэтэр.</p>	бары бүтүүн	ырытыы	экран	<i>Бодоруһар саҥабыл:</i> - атын киһи санаатын өйдөөн истр, бэйэ сыһыанын этэр, - уопсай ырытыыга кыттыһар.
2.Билбэттэри гэр таһаарар түгэн Соруга	<p>Ойуулары көрдүбүт.</p> <p>-Бу ойуулары туох сибээстирий? Бу ойууларга туох биир баарый?</p>	-Аан туттааҕа, массыына аанын туттааҕа, миискэ туттааҕа, суумка туттааҕа.	бары бүтүүн	сорудах ырытыы санаа этии	экран	<i>Бодоруһар саҥабыл:</i> - атын киһи санаатын өйдөөн истр,

<p>Оџоло- ру билбэт тэригэр таһаар ыы</p>	<p>-Тутаах диэн тугуй? -Арай ааммыт тутааџа суох буоллаџына? Массыынабыт аанын тутааџа суох буоллаџына? -Ол аата тутаах наадалаах эбит ду? -Оџолоор, этиигэ эмиэ тутаах тыллар диэн бааллар.</p>	<p>-Кыайан арыйбаппыт. -Наадалаах.</p>				
<p>3. Үөрэ нэр соругу таһаар ыы Соруга үөрэнэ р соругу таһаар ыы</p>	<p>- Ол аата бииги бүгүннү уруокка туох соруктаах (тугу билиэхтээх) эбишпитий? - Сөп, оџолор! - Билигин үлэбитин былааннаахпыт. - Сана өйдөбүлү арыйыахпыт, - Эрчиллии оноруохпут, - Үлэбитин сыаналанаахпыт.</p>	<p>- Этии тутаах тылларын</p>	<p>бары бүтүү н</p>	<p>кэпсэт ии ыйыты ыга эпиэт эпиэт тээһин</p>	<p>экрэн</p>	<p><i>Бэйэни салайынар- дьаһаныр сатабыл:</i> - үөрэнэр соругу таһаарыыга кыттыһар.</p>
<p>Үөрэнэр соругу толоруу</p>						

<p>1. Сага өйдөбү лү арыйы ы Соруга : оңолор сага өйдөбү лү арыйы ылары</p>	<p>• Этии тутаах тылларын өйдөбүлүн арийыы</p> <p>-Экранга көстөр этиилэри аабын.</p> <div data-bbox="212 263 896 379" style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>1.....оңолору үөрэтэр. 2.Катя сага кинигэни.....</p> </div> <p>- Өйдөнөр дуо? Тоҕо? -Бастакы этиигэ ханнык тыл тиийбэтиий? Тэтэрээккэ суруйуоңун</p> <div data-bbox="212 502 896 582" style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>. Учутал оңолору үөрэтэр.</p> </div> <p>- Учутал диэн тыл ханнык ыйытыгыга хоруйдууруй? Тугу көрдөрөрүй? -Иккис этиигэ ханнык тыл тиийбэтиий? Тэтэрээккэ суруйуоңун</p> <div data-bbox="212 750 896 790" style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>Катя сага кинигэни аабар.</p> </div> <p>- ААҒАР диэн тыл ханнык ыйытыгыга хоруйдууруй? Тугу көрдөрөрүй?</p> <p>- Бу тыллар этиигэ тутаах тыллар буолаллар. Этии икки тутаах тыллаах эбит</p> <p>- Түмүк онорүү</p> <div data-bbox="241 1093 884 1348" style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>1.-Бастакы тутаах тыла тугу көрдөрөр эбитий? -Ханнык ыйытыгыга хоруйдуур эбитий?</p> <p>2.-Иккис тутаах тыла тугу көрдөрөр эбитий? -Ханнык ыйытыгыга хоруйдуур эбитий?</p> </div> <p>-Тоҕо тутаах диэбиттэрэ буолуой?</p>	<p>Оңолор санааларын этэллэр.</p> <p>- өйдөмөт, санаа ситэ этиллибэтэх...</p> <p>УЧУУТАЛ</p> <p>Ким? ким үөрэтэрэ биллибэт,биридимиеэт аата</p> <p>-ААҒАР.....</p> <p>-Тугу гынар? -Тугу гынарын, биридимиеэт хайааһынын көрдөрөр.</p> <div data-bbox="922 1029 1467 1364" style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>1.Этиигэ ким эбэтэр туох эмэ туһунан этэбит. Ким? Туох? диэн ыйытыгыга хоруйдуур</p> <p>2. Ким эбэтэр туох тугу гынарын хайааһынын көрдөрөр Тугу гынар? Хайыыр? диэн ыйытыгыга хоруйдуур.</p> </div> <p>-Тутаах тыллары ылан кэбистэхпитинэ</p>	<p>бары бүтүү н</p> <p>биирди илээн</p> <p>бары бүтүү н</p>	<p>ырыты ы кэпсэт ии санаа этии</p> <p>аабыы</p> <p>эрчилл ии оноруу , ырыты ы</p>	<p>Экран</p> <p>кинигэ</p> <p>кинигэ</p>	<p><i>Биридимиеэти үөрэтии түмүгэ:</i> Билэр: - Этии бастакы тутаах тылын. Ким? туох? диэн ыйытыгыга хоруйдуурун. - Этии иккис тутаах тылын. Тугу гынар? хайыыр? диэн ыйытыгыга хоруйдуурун. Сатыыр: - Этии тутаах тылларын булары; - Этии тутаах тылларыгар сөптөөх ыйытыгылары туруорары; - Этии тутаах тылларын бэлиэтири.</p> <p><i>Бэйэни салайынар- дьаһанар</i></p>
--	---	---	---	--	--	--

-Кинигэбитин 77 сирэйгэ арыдыбыт. Быраабыланы өйдөөн аафын,онгорбут түмүккүтүн кытта тэннээн көрүн.

• **Сана өйдөбүлү мадыаллаанын**

-Этии тутаах тылларын өйдөбүлүн табицаға кылгатын суруйун

ЭТИИ ТУТААХ ТЫЛЛАРА

	1 тутаах тыла	2 тутаах тыла
Тугу көрдөрөрө		
Ыйытыта		
Хайдах бэлиэтэнэрэ		

- Тугу сананы эбии биллигит?

Тэтэрээккитигэр этии тутаах тылларын харандаанын тардын

бастакы тутаах тылын –биир сураанынын, иккис тутаах тылын-икки сураанынын

- Этии тутаах тылын хайдах булар

этии буолбат, өйдөмөт. Арыяллар, аафаллар.

Этиигэ ким эбэтэр тугу эмэ туһунан этэбит. Ону көрдөрөр тыл этии бастакы тутаах тыла булар. Ким? Тугу? диэн ыйытыга хоруйдуур, биир сураанынын бэлиэтэнэр. Ким эбэтэр тугу тугу гынарын көрдөрөр тыл этии иккис тутаах тыла булар. Тугу гынар? Хайыыр? диэн ыйытыга хоруйдуур, икки сураанынын бэлиэтэнэр.

Этии тутаах тылларын өйдөбүлүн кылгатын табицаға суруйаллар

-хайдах бэлиэтэнэрин.

өйдөтө
р
ыйыты
ылар

бары
бүтүү
н

сатабыл:
- бэйэ уонна атын киһи дыйытын хонтуруоллуур, алҕаһы булан көннөрөр.

Билэр –көрөр сатабыл
Этиини ыйыты көмөтүнэн ырытар,этии тутаах тылларын кэтээн көрөр, түмүк онорор. Бэйэтэ онорбут түмүгүн быраабыланы кытта тэнниир,туох уратылааҕын өйдөөн көрөр. Быраабыланы ырытан, кылгатын табицаға суруйар.

Бодоруһар

	<p>эбиппитий?Туох көмөтүнэн? <u>Этии тутаах тылларын булуу бэрээдэгин оноруоѳун эрэ</u></p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <ol style="list-style-type: none"> 1. бастакы тутаах тылы буларга ханнык ыйытыга эппиэттиир тылы көрдүүбүтүй? 2. иккис тутаах тылын буларга ханнык ыйытыга эппиэттиир тылы көрдүүбүтүй? </div> <p style="text-align: center;">• <u>Сана өйдөбүлү борубалаан тутуу</u></p> <p><u>2 эрчилли (сурүгүнн)</u> <u>Сорудах</u> Устун. Этии тутаах тылларын ыйытыгы көмөтүнэн булун. Аннынан тардын</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>- <u>Нина оскуолаѳа үөрэнэр.</u> -<u>Кини барыны бары сатыыр.</u> -<u>Нина эбэтин аахха олорор.</u> -<u>Кини эбэтин тылын куруук истэр.</u></p> </div> <p style="text-align: center;">• <u>Эрчиллиини толорууну тэрийи</u></p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>. Кинигэѳитин 78 сирэйгэ арыйын, 2 эрчиллиини көрүң, Сорудаѳын ким ааѳар? Этии тутаах тылларын булуу бэрээдэгин тутуһан пааранан үлэлээн</p> <p>Бастакы этиини бары бииргэ ырыта-ырыта оноруохпут. </p> </div>	<p><u>БІЙЫТЫЫ көмөтүнэн.</u></p> <p><u>Этии тутаах тылларын булуу бэрээдэгэ</u></p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <ol style="list-style-type: none"> 3. ким? , туох? Этиигэ ким туох туһунан этиллэрин 4. Тугу гынар? Хайыыр? биридимизт тугу гынарын .хайааһынын. </div> <p>-<u>Уһул. Этии тутаах тылларын ыйытыгы көмөтүнэн бул. Аннынан тарт.</u></p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>- <u>Нина оскуолаѳа үөрэнэр.</u> -Ким? -Тугу гынар?</p> <p>-<u>Кини барыны бары сатыыр.</u> -Ким? -Тугу гынар?</p> <p>-<u>Нина эбэтин аахха олорор.</u> -Ким? -Тугу гынар?</p> <p>-<u>Кини эбэтин тылын куруук истэр.</u> -Ким?</p> </div>	<p style="text-align: center;">Паара- нан</p>	<p><i>сатабыл:</i> - атын киһи санаатын өйдөөн истэр.</p>
--	---	---	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> <u>Хонтүрүөлү, сыаналаныны тэрийи</u> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>Бастакы этиини ким аафар....</p> <ol style="list-style-type: none"> ким? , туох? Этиигэ ким туох туһунан этиллэрин Тугу гынар? Хайыыр? биридимиэт тугу гынарын .хайаанынын. <p>Кимиэнэ сөп + бэлиэтээн Илиигитин уунун ким биир да сыһата суох онорбутуй? Маладыастар</p> </div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>-Тугу гынар?</p> </div>				
	<ul style="list-style-type: none"> Физминутка <p>Тарбахтарбытын эрчийэ түһүөххэйн.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Уна илиигитин көрдөрүн эрэ. Уна илиибит диэн суруйар илиибит. - Онтон ханас илиигитин уунун эрэ. - Оҕолоор, биһиги уопсайа хас тарбахтаахпытый? - Онтон тарбахтарбыт сахалы ааттарын билэбит дуо? <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <ul style="list-style-type: none"> - Бу улахан тарбахпыт Эрбэх диэн ааттаах. Көрдөрдүбүт эрэ бары. - Онтон бу ыйар тарбахпыт аата Сөмүйэ диэн. - Онтон кэлэр тарбахпыт Орто тарбах диэн. - Онтон кэлэр тарбахпыт Аата суох диэн ааттаах тарбах. Билэр этигит дуо? - Онтон бу саамай кыра тарбахпыт Ылгын чыңыйа диэн ааттаах. - Кинилэр бары биир дьизэ кэргэн буолаллар, бэйэ бэйэлэригэр көмөлөһөллөр дии? Имэрийдибит </div>	<p>Тарбахтарын эрчийэллэр</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <ul style="list-style-type: none"> - Бу улахан тарбахпыт Эрбэх диэн ааттаах. - Онтон бу ыйар тарбахпыт аата Сөмүйэ диэн. - Онтон кэлэр тарбахпыт Орто тарбах диэн. - Онтон кэлэр тарбахпыт Аата суох диэн ааттаах тарбах. - Онтон бу саамай кыра тарбахпыт Ылгын чыңыйа диэн ааттаах. </div>	<p>биирди илээн</p> <p>бары бүтүү н</p> <p>бары</p>	<p>эрчилл ии</p> <p>бэрэби эркэ ырыты ы</p> <p>ырыты</p>	<p>кинигэ</p> <p>дуоска</p> <p>экрэн</p>	<p><i>Биридимиэти үөрэтии түмүгэ:</i> - этии туттаах тылларын ыйыты көмөтүнэн булуу;</p>

<p><u>4 эрчиллий (тылынан)</u> <u>Сорудах</u> Көппүт этии тутаах тылларын ыйытыгы көмөтүнэн булун.</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p><i>Биһиги бөһүөлэк уһугар _____.</i> _____уулан _____ <i>бүттэ.</i></p> <p><i>Сааскы _____ тилиннэ.</i></p> <p><i>Кэбэ кэрии тыаба _____,</i></p> <p><i>Чыычаахтар эгэлгэ ырыаны _____.</i></p> </div> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Эрчиллийни толорууну тэрийии</u> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>1.Эрчилиини тылынан толоробут 2.Маннай искэ аабын, ханнык тыл көппүтүн быһаарын 3.Тутаах тылтан ыйытыгыта туруорун</p> </div> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Хонтүрүөлү, сыаналаныныны тэрийии</u> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p>Бастакы этиини ким аабар.... Тутаах тыллары хайдах буллурут? -Бастаан туохтан саҕалаатыгыт? -Ыйытыгы туруорар наадалаах дуо? Тоҕо?</p> </div> <ul style="list-style-type: none"> • <u>Сана өйдөбүлү ситимнээх сананы сайыннарыга түттүү</u> <p>Сорудах Тыллары сааһылаан өс хоһооннорун таһаар</p> <div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p><i>Атах, туһугар, тостор, атас.</i> <i>Таптыыр, суол, аргыһы.</i> <i>Туолар, онгоойук, отонноотоххо.</i></p> </div>	<div style="border: 1px solid black; padding: 5px;"> <p><i>Биһиги бөһүөлэк уһугар олоробут.</i> <i>Хаар уулан бүттэ.</i> <i>Сааскы айылҕа тилиннэ.</i> <i>Кэбэ кэрии тыаба этэр.</i> <i>Чыычаахтар эгэлгэ ырыаны ыллыылар.</i></p> </div>	<p>бүттүү н, биирди илээн</p> <p>бары бүттүү н</p> <p>бары бүттүү н</p>	<p>ы</p> <p>физми нутка</p> <p>оонньу у</p>	<p>экрэн</p>	<p><i>Бэйэни салайынар- дьяһанар сатабыл Бэйэ дьяйытын- тылы таба суруйууну хонтүрүөлланар, алҕаһын булан көһнөрөр</i></p> <p><i>Билэр-көрөр</i></p>
---	---	---	---	--------------	--

<ul style="list-style-type: none"> • <u>Эрчиллийннн толорууну тэрийин</u> <p>-Тыллары искитигэр аафын -Сааһылаан,өс хоһооннорун таһаарын -Хайдах өйдүүгүт бу өс хоһоонун ханан,ханнык түгэннэ этиэххэ сөбүй? -Тэтэрээккэ истэн суруйун -Тутаах тылларын тардын</p>	<p><i>Тэтэрээккэ толороллор</i></p> <p><i>Атас туһугар <u>атах тостор.</u></i> <i>Суол аргыһы <u>таптыыр.</u></i> <i>Отонноотоххо <u>онгоойук туолар.</u></i></p>			<p><i>сатабыл:</i> - тыллары сааһылаан өс хоһооннор таһаары,суолта тын ырытыы, истэн суруйуу;</p>
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Хонтүрүөлү, сыаналаныныны тэрийин</u> <p>- Өс хоһооннорун төһө сөпкө суруйбуккутун экрантан бэрэбиэркэлэнин - Ким сыһата суох суруйбутуй? - Ким туттаах тылларын сөпкө булбутуй?</p>	<p><i>Үлэлэрин бэрэбиэркэлэнэллэр</i></p>			<p><i>Бодоруһар сатабыл:</i> Саһа өйдөбүлү боруобалаан туттууга пааранан бииргэ сүбэлэһэн үлэлиир. Өс хоһоонун ырытыыга кыттар, атын киһи санаатын өйдөөн истэр, бэйэ санаатын сааһылаан этэр</p>
<p><i>Кырдыаҕас киһи сүбэтэ дьолго тиэрдэр.</i> -Бу өс хоһоону хайдах өйдүүгүт? -Кырдыаҕас дьонно хайдах сыһаннаһахтаахпытый? -Тугунан, хайдах көмөлөһүөххэ сөбүй?</p> <p>-Эбээлэрдээххит? Эһээлэрдээххит? Хайдах көмөлөһөбүт? Кэпсээн.</p> <p>-</p>	<p><i>Санааларын үллэстэллэр.</i> - Убаастабыллаахтык, болҕомтолоох буолуохха --Кэпсэтэн, сонун кэпсээн, быраһынныгынан эбүрдэлээн</p> <p><i>Эһэлэригэр, эбэлэригэр хайдах көмөлөһөллөрүн кэпсииллэр</i></p>			<p><i>Ытык өйдөбүл</i></p> <p><i>Кырдыаҕас</i></p>

						ДЬОННО ЫТЪКТАБЫЛЛААХ, УБААСТАБЫЛЛААХ СЫҢЫАН НААДАТЫН ӨЙДҮҮР.
Сыаналаныы						
1.Бэйэ өйдөбү лүн сыана ланыы	- Урукпут сорууга туох диэн этэй? - Бүгүн туох саңаны биллигит? -Этии тутуах тылларын буларга туох көмөлөһөр эбитий? -Этии бастакы тутуах тыла ханнык ыйытыыга хоруйдууруй? -Этии иккис тутуах тыла ханнык ыйытыыга хоруйдууруй? - Инники олоххутугар, бу тиэмэ наадалаах диэн саныгыт дуо? Тоҕо?	-Этии тутуах тылларын - ыйытыылар -Ким? Туох? -Тугу гынар? Хайыыр? Санааларын үллэстэллэр.	бары бүтүү н биирди илээн	боппур уостар га эпиэт тээһин түмүк оноруу		<i>Бэйэни салайынар- дьаһанар сатабыл</i> Бэйэ өйдөбүлүн, дьарыгын сыаналаныы, сор ук туруорунуу..
Бэйэ дьары- гын сыана ланыы	Урукка хайдах үлэлээбиккитин өннөөх харандаастарынан сыаналанын: <ul style="list-style-type: none">• Урукка көхтөөхтүк үлэлээбит уонна барытын өйдөөбүт буоллаххытына, от күөх өннөөх харандааһы көрдөрүң• Урукка ыарыҕаппыт, соччо өйдөөбөтөх буоллаххытына, кыһыл өннөөх харандааһы көрдөрүң.• Урукка аҕыйахтык кыттыбыт уонна	Дьарыктарын, хайдах үлэлээбиттэрин сыаналаналлар. Туохха ыарыҕаппыттарын этэллэр.	бары бүтүү н биирди илээн	сыанал аныы түмүк оноруу		

	<p>өйдөөбөтөх буоллаххытына, араҕас (саһархай) өҥнөөх хараҥдааһы көрдөрүҥ - Уруокка көхтөөх кыттыыны ылбыккытыгар махтанабын!</p>					
--	---	--	--	--	--	--